

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมระดับชุมชน ที่มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรมของชุมชนตำบลท่าสองคอน และแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลัก เบญจศีล เบญจธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อพัฒนารูปแบบอุตสาหกรรมระดับชุมชนตำบลท่าสองคอน
3. เพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมระดับชุมชน ในพื้นที่วัดขุนพรหมคำรี ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
4. เพื่อขยายผลรูปแบบอุตสาหกรรมระดับชุมชนสู่การสร้างชุมชนเครือข่ายอุตสาหกรรมในพื้นที่อื่น ๆ

ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งระยะการดำเนินงานออกเป็น 4 ระยะ โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการดำเนินการออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

1. การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรมของชุมชนตำบลท่าสองคอน และแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลัก เบญจศีล เบญจธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2. การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบอุตสาหกรรมระดับชุมชนตำบลท่าสองคอน
3. การวิจัยระยะที่ 3 เพื่อขับเคลื่อน “อุตสาหกรรมระดับชุมชน” ในพื้นที่วัดขุนพรหมคำรี ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
4. การวิจัยระยะที่ 4 เพื่อขยายผลรูปแบบอุตสาหกรรมระดับชุมชนสู่การสร้างชุมชนเครือข่ายอุตสาหกรรมในพื้นที่อื่น ๆ

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรมของชุมชนตำบลท่าสองคอน และแนวทางการพัฒนาชุมชนตามหลัก เบญจศีล เบญจธรรมและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงด้วยหลักเบญจศีลเบญจธรรมของชุมชนตำบลท่าสองคอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยด้วยแบบแผนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสนทนากลุ่ม

เป็นเครื่องมือสำคัญ โดยกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมสนทนา จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้วิจัยได้
เจาะจงเลือกตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนดไว้ ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

การใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตด้วยหลักเบญจศีลข้อที่ 1 ว่าด้วย
ปาณาติปาตา พบว่า ชุมชนมีการปฏิบัติตนโดยไม่ให้มีการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หรือการเบียดเบียน
ทั้งปวง รวมถึงมีการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักศีลข้อที่ 1 ผู้วิจัยเสนอผลสะท้อน
ความคิดเห็นต่อกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยวาจา ดังเช่น คำบอกเล่าต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้สรุปผล การดำเนินชีวิตด้วยการปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม
ข้อที่ 1 ของชุมชนตำบลท่าสองคอน ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลเบญจธรรมข้อที่ 1 ที่สอดคล้องตามแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลท่าสองคอน

การปฏิบัติตน	การใช้ชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	
	(3 ห่วง)	(2 เงื่อนไข)
ตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม		
1. ละเว้นการฆ่าสัตว์และ เบียดเบียนสัตว์ในวันพระ เช่น ไม่ ฆ่าวัวในวันธรรมะสวนะ	1. ความพอประมาณ (บริโภคในสิ่งที่ไม่ เบียดเบียน)	1. ความมีเมตตา กรุณา 2. ก่อให้เกิดความสุขใน สังคม
2. ไม่รังแกสัตว์ เช่น สุนัข หรือ แมว	2. มีภูมิคุ้มกัน (ความเชื่อเรื่องกรรมและ บาป-บุญ)	
3. ไม่ทะเลาะวิวาทกัน ไม่ปองร้าย เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน		
4. ให้อภัยซึ่งกันและกันในเรื่อง เล็กน้อย		
5. งดยาฆ่าแมลง หรือสารเคมี ในพืชผัก		

จากตารางที่ 3 แสดงพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลเบญจธรรมที่สอดคล้องตามแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลท่าสองคอน พบว่า ชุมชนได้ปฏิบัติตนในแนวคิดเศรษฐกิจ
พอเพียง โดยใช้หลักธรรมเป็นแนวทางปฏิบัติ คือ ศีลข้อที่ 1 ปาณาติปาตา เวรมณี คือ การไม่

เบียดเบียนต่อชีวิตผู้อื่น เช่น ละเว้นการฆ่าสัตว์และเบียดเบียนสัตว์ในวันพระ ซึ่งหากพิจารณาในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง) คือ การดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง ไม่เบียดเบียน และมีเงื่อนไขที่เป็นตัวกำกับพฤติกรรม (2 เงื่อนไข) คือ สร้างความสุขให้สังคม โดยมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ ความมีเมตตา เราจะนำมาประพฤติปฏิบัติประจำวัน เพียงตั้งจิตแน่วแน่ว่าวันนี้เริ่มต้นวันแรกครอบครัวเราจะถือศีลข้อที่ 1 อย่างเคร่งครัด โดยไม่ ฆ่าสัตว์ ไม่ทรมานสัตว์ ไม่รังแกสัตว์ ไม่เบียดเบียนสัตว์ ไม่ว่าจะเป็สัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ โดยเจตนาหรือไม่เจตนา หรือการฆ่ามนุษย์โดยผลิตสารเคมีต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ มีมากขึ้น เช่น การใช้ปุ๋ยเคมีเร่งพืชผักผลไม้ ใช้สารฆ่าแมลง ผสมลงในดินเพื่อกันแมลงไม่ให้มาเจาะกินผักผลไม้ ซึ่งมีอันตรายต่อผู้บริโภคมาก การใช้ฟอมาลดีไฮด์ (Formaldehyde) กาวผสมลงในไม้ทำเฟอร์นิเจอร์ใช้ในบ้านเรือน สารนี้กระจายออกมาสู่อากาศสูดดมเข้าไปทุกวัน ก่อเกิดมะเร็งได้ พฤติกรรมเหล่านี้ล้วนผิดศีลข้อ 1 เช่นกัน

1. ผลการวิจัยสังเคราะห์จากคำกล่าวของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ดังนี้

“...ผมคิดว่า ศีลข้อ 1 นั้นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนพึงตระหนักให้จงดี แม้แต่สัตว์เรามาเขายังสะสมอยู่ในจิตใจเราว่าเป็น “ผู้ฆ่า” ฉะนั้นเราจึงไม่มีเหตุที่จะฆ่าใครอยู่แล้ว...”
(ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 1)

“...ดิฉันเห็นว่า การฆ่ามนุษย์ด้วยกันก็จะมีผลกระทบตบสนองทันทีในปัจจุบันชาติ กรรมติดจรวด คือ ต้องติดคุกติดตารางไป หรือไม่ก็ถูกทำร้ายตอบคืน ผลกระทบตบสนองทันทีในปัจจุบันชาติ กรรมติดจรวด คือ ต้องติดคุกติดตารางไป หรือไม่ก็ถูกทำร้ายตอบคืน...”
(ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 2)

“...ดิฉันเห็นว่า ศีลข้อที่ 1 ไม่ได้ หมายถึง การฆ่าอย่างเดียวนั้น แต่ยังหมายถึง การเบียดเบียนชีวิต เช่น การทะเลาะวิวาทกัน ทำร้ายร่างกายไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์ก็ถือว่าเป็นการผิดศีลข้อ 1 ทั้งนั้น...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 3)

“...ผมมีความเห็นว่า นอกจากเรื่องกรรมแล้วถ้าหากจะพิจารณาตามหลักสิทธิมนุษยชนศีลข้อที่ 1 ก็น่าจะหมายถึงการเคารพสิทธิทางด้านร่างกายของแต่ละบุคคล และนอกจากจะมีกรรมเป็นและบาปบุญเป็นตัวกำหนดบทลงโทษแล้ว ก็ยังมีบทลงโทษทางกฎหมายไว้อย่างชัดเจนเช่นกัน...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 4)

“...ข้อนี้อาจดูเหมือนทำงานง่าย สำหรับคนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องหรือมีอาชีพที่เกี่ยวกับการฆ่าสัตว์แต่ก็อยากให้พึงระลึกและระวังอยู่เสมอเพื่อมิให้พลาดพลั้งไปทำร้ายหรือฆ่าชีวิตของผู้ใดข้อนี้รวมถึงการฆ่าและทำร้ายคนทั้งด้วยการกระทำและคำพูดด้วยนะครับนอกจากนี้

แล้วถ้าจะให้มีการเริ่มต้นการปฏิบัติแบบง่าย ๆ ก็ควรจะเริ่มต้นด้วยการงดเว้นการฆ่าสัตว์ในวันพระหรือวันธรรมะสวนะนะครับ...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 5)

“...ส่วนดิฉันเห็นว่ามนุษย์มีสามัญสำนึกในอันที่ จะคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น ส่วนสัตว์ทั้งหลายมีปกติมักเบียดเบียนชีวิตกัน แสดงออกด้วยความ โหดร้ายทารุณต่อกัน ไม่คำนึงถึงความรู้สึกของใคร การมีจิตเมตตาต่อผู้อื่น การไม่เบียดเบียนผู้อื่น จึงเป็น ปกติของมนุษย์อย่างแท้จริง...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 6)

“...ส่วนดิฉันเห็นว่าการใช้ยาฆ่าแมลงหรือใช้สารเคมีใช้สารพิษต่างๆ ในพืชผักที่เข้าไปสะสมในร่างกายมนุษย์ก็ทำให้ผิดปกติข้อที่ 1 ได้เช่นกันเพราะเป็นการเบียดเบียนชีวิตเช่นกัน” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 7)

1.1 การใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตด้วยหลักเบญจศีลข้อที่ 2 อทินนาทานา เวรมณี งดเว้นจากการถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ คือ ชุมชนมีการปฏิบัติตนโดยไม่ให้มีการลักทรัพย์ หรือไม่ถือเอาทรัพย์ของผู้อื่น รวมถึงมีการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร ด้วยหลักศีลข้อที่ 2

ผู้วิจัยได้เสนอผลการดำเนินชีวิตด้วยการปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรมข้อที่ 2 ของชุมชนตำบลท่าสองคอน ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลเบญจธรรมข้อที่ 2 ที่สอดคล้องตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลท่าสองคอน

การปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม	การใช้ชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม	
	(3ห่วง)	(2 เงื่อนไข)
1. ไม่ถือเอาสิ่งของที่เขาไม่ได้ให้ เช่น การขโมยพืชผักสวนครัว	1. ความพอประมาณ (พอใจในสิ่งที่ตนมี)	1. พอใจในสิ่งที่ตนมี ยินดีในสิ่งที่ตนได้
2. การไม่ลักขโมยสิ่งของภายในบ้านบุคคลอื่น	2. มีภูมิคุ้มกัน (การประกอบอาชีพสุจริต)	2. การรู้จักแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
3. การเคารพสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลอื่น	3. ไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่น	

จากตารางที่ 4 แสดงพฤติกรรมตามหลักเบญจศีล และเบญจธรรม ที่สอดคล้องตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลท่าสองคอน พบว่า การรักษาศีลข้อนี้ไม่ใช่เฉพาะการไม่ลักขโมยเท่านั้น ยังครอบคลุมในการกระทำการเบียดเบียน เช่นเบียดเบียนเอาเปรียบเพื่อนบ้าน โดยการขโมยพืชผักที่เพื่อนบ้านปลูกเอาไว้ ยึดเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้อนุญาต ถือเป็น การเคารพในสิทธิในทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งหากพิจารณาในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง) คือการดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง ไม่เบียดเบียน น้อย โกง ลักขโมย ฉกชิงวิ่งราว และมีเงื่อนไขที่เป็นตัวกำกับพฤติกรรม (2 เงื่อนไข) คือ ความพอประมาณ การประกอบอาชีพสุจริต โดยมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีคือ คือมีความพอใจในสิ่งที่ตนมี

ผู้วิจัยวัดผลสะท้อนความคิดเห็นต่อกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยวาจา ดังเช่น คำบอกเล่าต่อไปนี้ ผลการวิจัยสังเคราะห์จากคำกล่าวของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ดังนี้

“...ข้อนี้สำคัญอย่างยิ่งนะ เพราะมันหมายถึงซื้อกินไม่หมด คดกินไม่นานหลายคนชอบเอาเปรียบผู้อื่น อยากได้ของผู้อื่นทั้งลักขโมยซึ่งหน้า, ลับหลัง โกงผู้อื่นจริงอยู่ว่าทำให้เรามั่งมีหรือได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้น ๆ แต่มันจะอยู่กับเราได้ไม่นาน มันก็จะหมดไปพร้อมกับสร้างความทุกข์ใจให้กับเราอย่างมากมายที่เดียวผลจากการรักษาศีล ข้อนี้ จะทำให้เรามีทรัพย์สินสมบัติเพิ่มพูน ไม่รั่วไหล เป็นคนที่น่าเชื่อถือ น่ารัก และได้รับความไว้วางใจ...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 11)

“...นอกจากนี้แล้วการรักษาศีลข้อนี้ยังส่งถึงความสงบของสังคมเพราะเป็นการเคารพในสิทธิทางทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ลักขโมยแม้แต่สิ่งของเล็กน้อยเช่น พืชผักสวนครัวที่ผู้อื่นปลูกเอาไว้ เป็นต้น...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 13)

“...การอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เมื่อลูกทำผิดหรือไปลักขโมยของของบุคคลอื่นมาแล้วก็ควรที่จะมีการกล่าวตักเตือนหรือทำโทษ มิใช่กล่าวชมเชยว่าลูกเก่งซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้กระทำผิดต่อไป...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 15)

นอกจากนี้แล้วผู้ร่วมสนทนาคนอื่น ๆ ก็มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมดคือมีความเห็นว่าการทำศีลข้อที่ 2 คือการลักขโมยเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้กับสังคมและขอให้มีการส่งเสริมให้ชาวตำบลท่าสองคอนรักษาศีลข้อที่ 2 เพื่อสร้างความสงบสุขให้ตำบลท่าสองคอนและชุมชนใกล้เคียงต่อไป

1.2 การใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตด้วยหลักเบญจศีลข้อที่ 3
กามเมสุมิจฉาจารา เวมณี คือ การงดเว้นจากการประพฤติดีกในกามทั้งหลาย คือชุมชนมีการ

ปฏิบัติตนอย่างไร โดยไม่ให้มีการล่วงประเวณี หรือคนในปกครองของผู้อื่น รวมถึงมีการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักศีลข้อที่ 3 พบว่า ชุมชนตำบลท่าสองคอน ได้ดำเนินชีวิตด้วยการปฏิบัติ คือเบญจธรรม และการงดเว้นคือ เบญจศีล ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม ข้อที่ 3 ที่สอดคล้องตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลท่าสองคอน

การปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม	การใช้ชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	
	(3 ห่วง)	(2 เงื่อนไข)
1. ไม่กระทำผิดประเวณีต่อลูกและภรรยาของบุคคลอื่น 2. การเคารพสิทธิในร่างกายของบุคคลอื่น	1. ความพอประมาณ (พอใจในคู่ครองของตน) 2. มีภูมิคุ้มกัน (รู้จักหักห้าม ระวังความอยาก)	1. พอใจในคู่ครองของตน 2. การรู้จักให้เกียรติบุคคลอื่น

จากตารางที่ 5 แสดงพฤติกรรมตามหลักเบญจศีล และเบญจธรรม ที่สอดคล้องตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลท่าสองคอน พบว่า การประพฤติผิดในการเสพกามคุณ ได้แก่ ชายหรือหญิงที่ประพฤติล่วงกามต่อชายหรือหญิง ที่มีไม่ใช่สามีหรือภรรยาของตน ซึ่งชายหรือหญิงนั้นมีเจ้าของคู่ครองอยู่ หรือการล่วงละเมิดข่มขืนหญิงอื่นที่มีไม่ใช่เป็นภรรยาของตน เป็นการเคารพสิทธิในร่างกายของบุคคลอื่น ซึ่งหากพิจารณาในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง) คือ การดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง ไม่ล่วงประเวณีบุตรธิดาหรือภรรยาบุคคลอื่น และมีเงื่อนไขที่เป็นตัวกำกับพฤติกรรม (2 เงื่อนไข) คือ ความพอประมาณ การสำรวมในกามคุณ โดยมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีคือ มีความปรองดองให้เกียรติบุคคลอื่นรู้จักหักห้ามความอยากของตน

ผู้วิจัยเสนอผลสะท้อนความคิดเห็นต่อกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยวาจา ดังเช่น คำบอกเล่าต่อไปนี้ ผลการวิจัยสังเคราะห์จากคำกล่าวของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ดังนี้

“...ถ้าจะกล่าวถึงศีลในข้อที่ 3 นี้ เป็นเพื่อให้มนุษย์สร้างความสามัคคีไม่แตกร้างกัน รักษาสายโลหิตวงศ์ตระกูลของตนไม่ส่าสอนกันเยี่ยงสัตว์เดียรัจฉาน...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 16)

“...และนอกจากนี้แล้วผู้มักมากในกาม จะทำให้เกิดอาชญากรรมได้ ดังเช่นในข่าวที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีการหึงหวงจึงมีการฆ่ากันตายได้ด้วยเหตุที่ผิดศีลข้อ 3 นี้เอง และถือเป็นการเคารพสิทธิในร่างกายของบุคคลอื่นด้วย...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 17)

นอกจากนี้แล้วผู้ร่วมสนทนาคนอื่น ๆ ก็มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด คือมีความเห็นว่าการทำผิดศีลข้อที่ 3 คือ การนอกใจสามีและภรรยา ผิดลูกผิดเมียผู้อื่น เป็นการสร้างความแตกแยกภายในครอบครัว และขอให้มีการส่งเสริมให้ชาวตำบลท่าสองคอนรักษาศีลข้อที่ 3 เพื่อสร้างความสงบสุขให้ตำบลท่าสองคอน ต่อไป

1.3 การใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตด้วยหลักเบญจศีลข้อที่ 4 มุสาวาทา เวรมณี คือ การงดเว้นจากการพูดเท็จ คือชุมชนมีการปฏิบัติตนอย่างไรโดยไม่ให้มีการกล่าวมุสา พูดโกหก พูดต่อเสียด หรือพูดคำหยาบ รวมถึงมีการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร ด้วยหลักศีลข้อที่ 4 พบว่า ชุมชนตำบลท่าสองคอน ได้ดำเนินชีวิตด้วยการปฏิบัติ คือเบญจธรรม และการงดเว้นคือ เบญจศีล ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลเบญจธรรมข้อที่ 4 ที่สอดคล้องตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลท่าสองคอน

การปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม	การใช้ชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม	
	(3ห่วง)	(2 เงื่อนไข)
1. ไม่พูดโกหก ยุแหยง หรือพูดคำหยาบคาย 2. การพูดจาสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน	1. ความพอประมาณ (พูดคำสั้น) 2. มีภูมิคุ้มกัน (พูดจาไพเราะ พูดให้เกียรติบุคคลอื่น)	1. สร้างความปรองดองให้กับสังคม

จากตารางที่ 6 แสดงพฤติกรรมตามหลักเบญจศีล และเบญจธรรม ที่สอดคล้องตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลท่าสองคอน พบว่า คำพูดที่โกหกทำให้เกิดการ

แตกแยกทำลายความสามัคคี รวมถึงการส่อเสียด การด่าทอ นินทา ว่าร้าย ใช้อาวุธจู่โจม แข่งกันก็เช่นกัน แต่ถ้าหากพูดจาสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนก็จะเกิดแต่ความสามัคคี ซึ่งหากพิจารณาในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง) คือการดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง ไม่กล่าวเท็จบุคคลอื่น และมีเงื่อนไขที่เป็นตัวกำกับพฤติกรรม (2 เงื่อนไข) คือ ความพอประมาณ กล่าวแต่คำสัจ โดยมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีคือ ต้องครองสติให้เว้นจากการกล่าวเท็จ

ผู้วิจัยจัดผลสะท้อนความคิดเห็นต่อกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยवादังเช่น คำบอกเล่าต่อไปนี้ ผลการวิจัยสังเคราะห์จากคำกล่าวของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ดังนี้

“...ถ้าจะกล่าวถึงศีลในข้อที่ 4 นี้ หมายถึงคำพูดสิ่งที่ไม่เป็นความจริง แปลความว่า ผู้ใดที่กล่าวสิ่งที่ไม่เป็นความจริงให้เห็นว่าเป็นจริงด้วยเจตนา นั้น ทำให้คนทั้งหลายเข้าใจผิด เหตุของการบัญญัติศีลข้อนี้ก็เพื่อป้องกันการทำลายประโยชน์ของตนและผู้อื่นด้วยการพูดเท็จและให้เป็นคนมีสัจวาจา...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 21)

“...สามัญสำนึกที่จะไม่เบียดเบียนกันด้วยการกล่าวเท็จ หรือด้วยคำพูด เป็นสิ่งที่มนุษย์แตกต่างจาก สัตว์ทั้งหลายที่มักเบียดเบียนกันด้วยการใช้เสียงขู่คำรามสร้างความหวาดกลัว และสร้างความเสียหาย แก่ชีวิตของสัตว์อื่น การไม่ใช้คำพูดเบียดเบียนผู้อื่นจึงเป็นปกติของมนุษย์ที่แท้จริงความเป็นปกตินี้เอง จึงเป็นเหตุให้เกิดศีลข้อที่ 4...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 14)

“...นอกจากจะไม่พูดเท็จแล้วเราทุกคนควรพูดจาสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตนให้เกียรติซึ่งกันและกันก็ถือว่าเป็นการสร้างความสุขให้กับสังคมเช่นกัน...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 18)

นอกจากนี้แล้วผู้ร่วมสนทนาคนอื่น ๆ ก็มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด คือมีความเห็นว่าการทำผิดศีลข้อที่ 4 คือการกล่าวมุสา การด่าทอ การพูดส่อเสียด เป็นการสร้างความแตกแยกให้กับสังคม และขอให้มีการส่งเสริมให้ชาวตำบลท่าสองคอนรักษาศีลข้อที่ 4 เพื่อสร้างความสงบสุขให้ตำบลท่าสองคอนต่อไป

1.4 การใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตด้วยหลักเบญจศีลข้อที่ 5 สุราเมรัยฆบปาทัฏฐานา เวมณี คือ การเว้นจากเหตุเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ได้แก่ การดื่ม น้ำเมา คือ สุราและเมรัย คือ ชุมชนมีการปฏิบัติตนอย่างไร โดยไม่ให้มีการดื่มสุราเมรัย หรือ เครื่องหมักดองของเมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานที่ราชการ เช่น โรงเรียน วัด รวมถึงมีการใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร ด้วยหลักศีลข้อที่ 5

ตารางที่ 7 แสดงพฤติกรรมตามหลักเบญจศีลเบญจธรรมข้อที่ 5 ที่สอดคล้องตามแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลท่าสองคอน

การปฏิบัติตน ตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม	การใช้ชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ สอดคล้องตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม	
	(3 ห่วง)	(2 เงื่อนไข)
1. เว้นจากการดื่มเครื่องดื่มของ เมาทุกชนิด 2. ไม่ขายสุรา ยาเสพติด ใน สถานศึกษา วัด และสถานที่ ราชการทุกแห่ง 3. กฎหมายต้องเข้มงวดและเอาผิด กับร้านค้าที่จำหน่ายสุรา หรือ เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้กับ เยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าที่กฎหมาย กำหนด 4. ไม่ขับรถขณะเมาสุรา 5. การเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับ เยาวชน เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์	1. ความพอประมาณ (ใช้ จ่ายอย่างประหยัดโดยการ ไม่ซื้อสุราหรือยาเสพติด) 2. มีภูมิคุ้มกัน (ดำรงตนอยู่ในความไม่ ประมาท)	1. มีสติสัมปชัญญะ 2. ลดการทะเลาะวิวาท 3. ลดการเกิดอุบัติเหตุ

จากตารางที่ 7 แสดงพฤติกรรมตามหลักเบญจศีล และเบญจธรรม ที่สอดคล้องตาม
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลท่าสองคอน พบว่า โทษของการดื่มสุราและน้ำเมา
ต่าง ๆ นั้น เมื่อดื่มอยู่เสมอ ๆ ดื่มมากขึ้น ย่อมทำให้สุขภาพร่างกายเสื่อมโทรม ขาดสติ ที่เคย
ละอายต่อบาปก็ไม่ละอาย ที่เคยกลัวกลับกล้างจนสามารถทำการทุจริตต่าง ๆ ได้ ด้วยอำนาจของ
สุรานั้น ผิดศีลข้อ 5 นี้ อาจนำไปสู่ความวิบัติได้ เช่น เมาสุราแล้วขับรถไปชนผู้อื่นตาย ตนเอง
ตายหรือบาดเจ็บสาหัส ย่อมก่อบาปกรรมในชาตินี้และชาติหน้า หรือ เมื่อเสพสุราจนมีเม
แล้วก็ขาดสติยับยั้ง ไปประกอบกรรมทำร้ายข่มเหง ผู้อื่นให้เดือดร้อนเสียหาย เป็นต้น ดังนั้น
เราควรมรกฎหมายต้องเข้มงวดและเอาผิดกับร้านค้าที่จำหน่ายสุรา หรือเครื่องดื่มที่มี
แอลกอฮอล์ให้กับเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด การเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเยาวชน
เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ และไม่ขายสุรา ยาเสพติด ในสถานศึกษา วัด และสถานที่ราชการ

ทุกแห่ง ซึ่งหากพิจารณาในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง) คือการดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง คือ ใช้จ่ายอย่างประหยัดคือไม่นำเงินไปซื้อสุราหรือเครื่องดื่มมีนเมา ไม่เบียดเบียนตนเองคือไม่นำสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์เข้าสู่ร่างกาย และมีเงื่อนไขที่เป็นตัวกำกับพฤติกรรม (2 เงื่อนไข) คือ ความพอประมาณ การดำรงตนอยู่ในความไม่ประมาท โดยมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ การมีสติสัมปชัญญะอยู่เสมอ

ผู้วิจัยเสนอผลสะท้อนความคิดเห็นต่อกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยवादาดังเช่น คำบอกเล่าต่อไปนี้ ผลการวิจัยสังเคราะห์จากคำกล่าวของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ดังนี้

“...ถ้าจะกล่าวถึงศีลในข้อที่ 5 ความมุ่งหมายในการบัญญัติสิกขาบทข้อนี้ คือเพื่อให้คนมีสติไม่ประมาท รักษาสติของตนไว้ไม่ให้เผลอเผลอพลาดพลั้งในการปฏิบัติงานประจำเพื่อดำรงชีวิตโดยราบรื่น...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 26)

“...ศีลข้อที่ 5 ไม่ได้หมายถึงสุราอย่างเดียวหากแต่รวมถึงน้ำเมาที่ยังไม่ได้กลั่นได้แก่ เบียร์ สาโท น้ำตาลเมา กระจกแช่ เป็นต้น และยังรวมถึง ยาเสพติดให้โทษทุกชนิด เช่น ฝิ่น กัญชา สารไอระเหย เป็นต้นเป็นอันห้ามไว้ในศีลข้อนี้ กิริยาที่ไม่เฉพาะการดื่มอย่างเดียวแต่หมายถึงการสูบและการฉีดด้วยนะคะ...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 29)

“...นอกจากนี้การดื่มสุราและการเสพยาเสพติดให้โทษที่ทำให้ศีลขาด อันเป็นภัยต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งในแต่ละปีประเทศต้องสูญเงินงบประมาณเพื่อไปรักษาคนที่เป็โรคพิษสุราเรื้อรัง ดับแฉียง รวมถึงอุบัติเหตุที่เกิดจากคนที่ดื่มสุราเป็นเงินจำนวนไม่น้อยเลยทีเดียว ดังนั้นเราควรมรกฎหมายต้องเข้มงวดและเอาผิดกับร้านค้าที่จำหน่ายสุรา หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้กับเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด การเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเยาวชน เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ และไม่ขายสุรา ยาเสพติด ในสถานศึกษา วัด และสถานที่ราชการทุกแห่งนะครับ...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 5)

นอกจากนี้แล้วผู้ร่วมสนทนาคนอื่นๆ ก็มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด คือมีความเห็นว่าการทำผิดศีลข้อที่ 5 คือการดื่มสุราและของมีนเมา รวมถึงยาเสพติดทั้งเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้กับสังคม เป็นการทำลายอนาคตของชาติ ทำให้สูญเสียงบประมาณในการรักษาโรคที่เกิดจากการดื่มสุรา รวมถึงอุบัติเหตุที่เกิดจากเมาแล้วขับสูงมาก และขอให้มีการส่งเสริมให้ชาวตำบลท่าสองคอนรักษาศีลข้อที่ 5 เพื่อสร้างความสงบสุขให้ตำบลท่าสองคอน และชุมชนใกล้เคียงต่อไป

2. ปัญหาและอุปสรรคของบุคคลในการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วยหลักเบญจศีลเบญจธรรม

ผลการวิจัย พบว่า บุคคลมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม ดังนี้

2.1 ปัญหาด้านการปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักเบญจศีล และเบญจธรรม ดังคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนาได้กล่าวไว้ดังนี้

“...สภาพแวดล้อมในชุมชนที่อยู่อาศัย ได้รับการชักชวนจากเพื่อน เช่น ให้ลองดื่มสุรา/ยาเสพติด...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 1)

“...ถ้าเป็นของวัยรุ่นก็เกิดลอกเลียนแบบคนเด่นคนดังที่พบเห็นจากสื่อสารมวลชน เช่น โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ หรือการที่เห็นผู้ปกครองหรือครูอาจารย์เองก็ดื่มให้นักเรียนหรือเยาวชนได้เห็นเป็นตัวอย่าง...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 30)

และเมื่อคิดเป็นคำร้อยละการปฏิบัติศีลห้า ข้อที่ยากต่อการปฏิบัติคือ ศีลข้อที่ 5 ห้ามดื่มสุรา ยาเสพติด มากที่สุด ในกลุ่มเยาวชนจะได้รับการชักชวนจากเพื่อนมากที่สุด นอกจากนี้ยังเห็นตัวอย่างจากพ่อแม่ หรือแม้แต่ครูอาจารย์เองก็ดื่มให้เยาวชนได้เห็นเป็นตัวอย่าง มีผู้ตอบ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ ศีลข้อที่ 1 ห้ามฆ่าหรือทรมาณสัตว์ มีผู้ตอบ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และน้อยที่สุดคือ ศีลข้อที่ 2 ห้ามลักทรัพย์ มีผู้ตอบ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ทั้งนี้เป็นเพราะในบางครั้งเมื่อเพื่อนบ้านที่สนิทกันไม่อยู่ก็จะเข้าไปเก็บพืชผักสวนครัวในจำนวนที่เล็กน้อยโดยมิได้บอกกล่าวก่อน

2.2 ชุมชนมีแนวทางการถ่ายทอดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีลเบญจธรรมจะใช้วิธีการอย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีแนวทางการถ่ายทอดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรม ดังคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนาได้กล่าวไว้ดังนี้

“...ชุมชนมีความเห็นว่าในชุมชนมีสถานปฏิบัติธรรมอยู่แล้วซึ่งมีความพร้อมทั้งสถานที่ได้แก่วัดขุนพรหมคำริ และพระวิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งก็คือพระครูสารกิจประยุต ซึ่งวัดขุนพรหมคำริได้รับคัดเลือกให้เป็นวัดในโครงการวัดวิถีพุทธเฉลิมพระเกียรติ เป็นวัดหนึ่งในจำนวนหนึ่งร้อยยี่สิบวัดทั่วประเทศ ทั้งนี้โดยมีกิจกรรมนำพาพุทธศาสนิกชนได้ทำวัตรสวดมนต์ ปฏิบัติธรรม ฟังธรรมทุกวันอาทิตย์ อยู่แล้วน่าจะเป็นหนทางในการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ชุมชน อีกทั้งจะเป็นการส่งเสริมให้สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็ง และเป็นพลังต่อการพัฒนาประเทศในลำดับต่อไป สมควรที่

จะมีการพัฒนาหลักสูตรการอบรมคนให้เป็นแบบอย่างแก่สังคมได้เป็นอย่างดี...” (ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนที่ 1)

และเมื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ร่วมสนทนาทั้งหมด ทุกคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้ร่วมสนทนาคนที่ 1 ทุกคน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 100.00

2.3 บุคคลที่จะถ่ายทอดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรมควรมีคุณสมบัติอย่างไร

ผลการวิจัย พบว่า บุคคลที่จะถ่ายทอดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรมควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ เมื่อคิดเป็นคำร้อยละ ทุกคนเห็นว่า คุณสมบัติข้อแรกของคนที่ จะเข้ามาเป็นทูตศีลธรรมระดับชุมชนนั้น ควรมีทุกเพศทุกวัยเพราะคนในวัยเดียวกัน จะมีการชักจูงและการพูดคุยกันได้ดีเป็นดังเหมือนเพื่อนชวนเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 100.00

2. มีลักษณะเป็นผู้ถ่ายทอดที่ดีคือเป็นครูที่ดี มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00
3. ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรม อย่างถ่องแท้ มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33
4. ควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี คือเป็นผู้ที่ดำรงอยู่ในหลักของเบญจศีล และเบญจธรรมพร้อมทั้งเป็นผู้ที่มีความพอเพียงในตน มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33
5. เป็นผู้ที่ม่เจตคติที่ดี คือ จะต้องมีความเชื่อมั่นว่าหลักเบญจศีลและเบญจธรรมจะสามารถพัฒนาบุคคลและสังคมไปในทางที่ดีได้ มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33
6. ต้องเป็นบุคคลที่มีความตระหนักในหน้าที่ของตน คือมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงด้วยหลักเบญจศีลและเบญจธรรม อยู่เสมอรวมถึงตระหนักว่าตนต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างแก่บุคคลอื่นอยู่เสมอ มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00
7. จะต้องเป็นบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เท่ากัน
8. เป็นผู้ที่มีความเสียสละ
9. ต้องสมัครเข้ามาด้วยความเต็มใจ และ
10. ต้องผ่านการอบรมจากหลักสูตรที่วัดกำหนดเท่านั้น มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.66

2.4 มีปัจจัยใดบ้างที่จะสนับสนุนให้คนในชุมชนตำบลท่าสองคอนปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรม

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่จะสนับสนุนให้คนในชุมชนตำบลท่าสองคอนปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีล เบญจธรรม ดังคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนาได้กล่าวไว้ดังนี้

2.4.1 การเอาผิดทางกฎหมายอย่างจริงจัง มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33

2.4.2 รู้จักควบคุม และหักห้ามใจตนเอง เพราะ คิดเป็นสิ่งที่ควบคุมความประพฤติของมนุษย์ ไม่ให้ตกเป็นทาสของกิเลสตัณหาที่จะนำพามนุษย์ไปสู่ความทุกข์ มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

2.5 ควรมีวิธีการถ่ายทอดและเผยแพร่ไปสู่ชุมชนอื่น ๆ อย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการถ่ายทอดและเผยแพร่ไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ดังนี้ ดังคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนาได้กล่าวไว้ดังนี้

การที่จะขยายเครือข่ายหรือการถ่ายทอดไปสู่ชุมชนอื่นนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เพราะเป็นลักษณะของการพัฒนาคนและต้องใช้เวลา ดังนั้นจึงต้องค่อยขยายไปในพื้นที่ที่มีความใกล้เคียงกันเสียก่อน เช่นขยายไปในตัวเมืองมหาสารคาม เช่น วัดมหาชัย เป็นต้น เพราะเป็นวัดที่มีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ในการจัดอบรมและมีพระวิปัสสนากรรมฐานอยู่แล้ว เพียงแต่นำหลักสูตรที่ได้ไปใช้ และถ้าได้ผลก็ค่อย ๆ ขยายไปในพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัดมหาสารคามหรือถ้าจังหวัดอื่นมีความสนใจก็สามารถนำไปดำเนินการได้ เมื่อคิดเป็นคำร้อยละพบว่า มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ทุกคนมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งหมด

2.6 ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะ ดังคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนาได้กล่าวไว้ดังนี้

2.6.1 ในการจัดทำหลักสูตรการอบรมควรทำให้มีความแตกต่างระหว่างเยาวชน กับผู้ใหญ่ เพราะความยากง่ายจะมีความแตกต่างกัน มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00

2.6.2 บททดสอบก็ควรจะมีการดูหรือการทดสอบก่อนการอบรม และหลังอบรม มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

2.6.3 ระยะเวลาที่ควรขึ้นอยู่กับทางวัดจะเห็นสมควร มีเสนอข้อคิดเห็นในข้อนี้ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00

การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบทฤษฎีธรรมระดับชุมชนตำบลท่าสองคอน

ผลการพัฒนารูปแบบทฤษฎีธรรมระดับชุมชน มีดังนี้

1. ผลการศึกษาการดำเนินชีวิตด้วยหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม พบว่า บุคคลที่จะถ่ายทอดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีลเบญจธรรมควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแยกแยะประเด็น และจัดกลุ่มเนื้อหา พบว่า

- 1.1 ทฤษฎีธรรมระดับชุมชนนั้นควรมีทุกเทศทุกวัย
 - 1.2 มีลักษณะเป็นผู้ถ่ายทอดที่ดีคือเป็นครูที่ดี
 - 1.3 ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักเบญจศีลเบญจธรรม อย่างถ่องแท้
 - 1.4 ควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี คือเป็นผู้ที่ดำรงอยู่ในหลักของเบญจศีล และเบญจธรรมพร้อมทั้งเป็นผู้ที่มีความพอเพียงในตน
 - 1.5 เป็นผู้ที่มีความเจตคติที่ดี คือจะต้องมีความเชื่อมั่นว่าหลักเบญจศีลและเบญจธรรมจะสามารถพัฒนาบุคคลและสังคมไปในทางที่ดีได้
 - 1.6 ต้องเป็นบุคคลที่มีความตระหนักในหน้าที่ของตน คือมีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงด้วยหลักเบญจศีลและเบญจธรรม อยู่เสมอรวมถึงตระหนักว่าตนต้องทำตนให้เป็นแบบอย่างแก่บุคคลอื่นอยู่เสมอ
 - 1.7 จะต้องเป็นบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด
 - 1.8 เป็นผู้ที่มีความเสียสละ
 - 1.9 ต้องสมัครเข้ามาด้วยความเต็มใจ
 - 1.10 ต้องผ่านการอบรมจากหลักสูตรที่วัดกำหนดเท่านั้น
2. ผลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 8 แสดงผลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการ	แนวคิดและทฤษฎี	ขั้นตอน
พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต. 2534 : 51)	พระพุทธศาสนา เป็นหลัก นำทางในการพัฒนา	กระบวนการพัฒนาตามหลัก พระพุทธศาสนา โดยใช้หลัก
พระธรรมปิฎก (2539: 39-41)		เบญจศีลและเบญจธรรม

นักวิชาการ	แนวคิดและทฤษฎี	ขั้นตอน
พระราชดำรัสแห่งองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เมื่อ 22 มีนาคม 2517 (จิราขุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2549 : 27-28)	แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	รวมถึงแนวคิดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). 2557 :175)	เบญจศีล และเบญจธรรม	
พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต. 2549 : 39)	การพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ไว้ว่า การศึกษาอบรม ในพระพุทธศาสนายึด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	
ประสิทธิ์ เขียวศรี (2544 : 74)	องค์ประกอบของรูปแบบที่ พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการพื้นฐานของ รูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ 3) วิธีการ พัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำ 4) การดำเนินการพัฒนา 5) การประเมินผลหลังการ พัฒนา 6) การปฏิบัติงาน จริงและการทำวิจัยเชิง ปฏิบัติการ 7) การนำเสนอ ผลการวิจัย และ 8) การ ประเมินผลการติดตามผล	กระบวนการพัฒนารูปแบบ
ประไพ ลิทธิเลิศ. 2542 : 2, ยนต์ ชุ่มจิต (2544. 249 : 256)	ความเป็นครู (T)	ร่างหลักสูตรรูปแบบการ พัฒนาทฤษฎีธรรมระดับ ชุมชน (TAKAB Model)

นักวิชาการ	แนวคิดและทฤษฎี	ขั้นตอน
ชิมบาโดและเอบปีเซน, 1970 ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 25)	การมีเจตคติที่ดี (A)	
อภัยร สวัสดิ์. 2542 : 26, เบนจามิน บลูม,	การมีความรู้ ความเข้าใจ อย่างถ่องแท้ (K)	
Good, C. V. (1973 : 34,ประภา เพ็ญ สุวรรณ (2526 : 54) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 133)	มีความตระหนัก (A)	
ราชบัณฑิตยสถาน.2546 : 1247 เทพพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2529 : 40) ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2533 : 34)	การปฏิบัติหน้าที่ทูตได้เป็น แบบอย่าง (B)	

พบว่า การพัฒนารูปแบบทศศีลธรรมระดับชุมชนประกอบด้วยปัจจัยหลักที่
เกี่ยวข้อง 5 ประการ โดยกำหนดเป็นคุณสมบัติทศศีลธรรมระดับชุมชน คือ

- 2.1 T-Teacher ความเป็นครู
 - 2.2 A-Attitude มีเจตคติที่ดี
 - 2.3 K-Knowledge มีความรู้ ความเข้าใจ
 - 2.4 A-Awareness มีความตระหนักในการเป็นทูต
 - 2.5 B-Best การปฏิบัติหน้าที่ทูตให้ดีที่สุด
3. ผลจากการประเมินหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงค่าความเชื่อมั่น (IOC) หลักสูตรอบรมทศศีลธรรมระดับชุมชน โดยใช้

TAKAB model

ข้อที่	ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ของ คะแนน	ค่า IOC	ผลการ ประเมิน
	คนที่ ที่ 1	คนที่ ที่ 2	คนที่ ที่ 3	คนที่ ที่ 4	คนที่ ที่ 5			
1.1 หลักการและเหตุผล	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อที่	ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ของ คะแนน	ค่า IOC	ผลการ ประเมิน
	คนที่ ที่ 1	คนที่ ที่ 2	คนที่ ที่ 3	คนที่ ที่ 4	คนที่ ที่ 5			
1.2 วิสัยทัศน์	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
1.3 พันธกิจ	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
1.4 เป้าหมาย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
1.5 ระยะเวลาในการดำเนินงาน	1	0	0	1	1	3	0.6	ใช้ได้
1.6 วิธีการดำเนินงาน	0	1	1	0	1	3	0.6	ใช้ได้
1.7 เนื้อหาของหลักสูตร	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
1.8 กิจกรรม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.1 คุณสมบัติ	1	1	0	1	0	2	0.6	ใช้ได้
2.3 การถ่ายทอดความรู้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.4 การสร้างบรรยากาศในการ ดำเนินกิจกรรม	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
2.5 การใช้สื่อที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.1 เข้ารับการอบรมด้วยความ สมัครใจ	1	1	0	1	0	3	0.6	ใช้ได้
3.2 กิจกรรมเหมาะสมกับผู้เข้า อบรม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.3 มีการแสดงความคิดเห็น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.4 เข้าร่วมในการทำกิจกรรม กลุ่ม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.5 มีการใช้สื่อประกอบในการ อบรม และกิจกรรม	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
4.1 การประเมินคุณสมบัติบุคคล ศีลธรรมระดับชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.2 การทดสอบความรู้ความเข้าใจ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.3 สอบถามความพึงพอใจ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.4 สังเกตพฤติกรรมระหว่าง การอบรม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อที่	ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ของ คะแนน	ค่า IOC	ผลการ ประเมิน
	คนที่ ที่ 1	คนที่ ที่ 2	คนที่ ที่ 3	คนที่ ที่ 4	คนที่ ที่ 5			
						ค่า IOC =	0.866 6667	ใช้ได้

3.1 ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

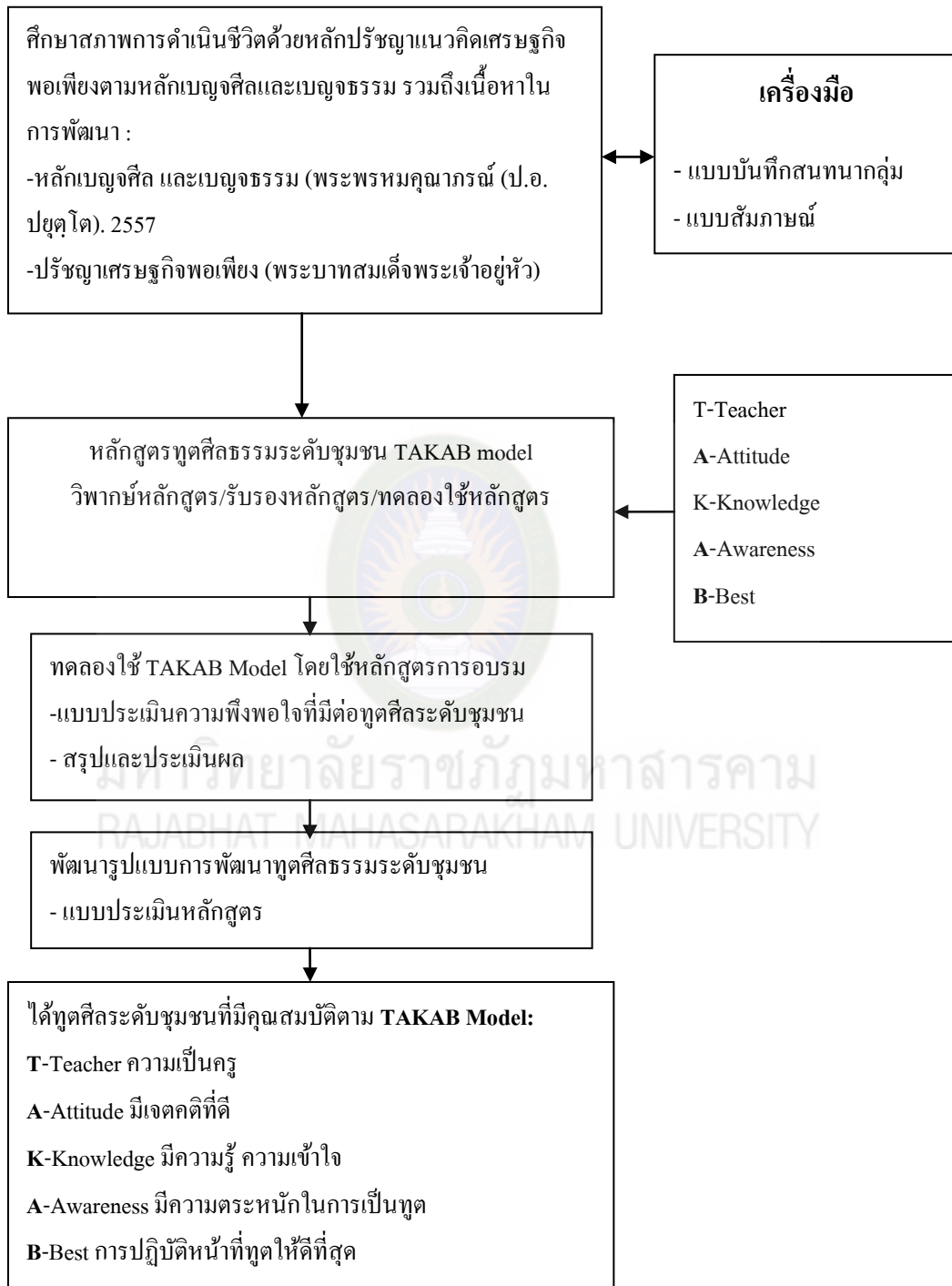
3.2 ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

จากตารางที่ 4.7 ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ได้คะแนนในระดับ 0.86 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ตั้งแต่ 0.50-1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

4. ปัจจัยกระบวนการพัฒนา ประกอบด้วย การฝึกอบรม (Training) โดยมีกิจกรรมตามหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้น โดยมีหลักสูตรหลักสูตรอบรมทฤษฎีธรรมระดับชุมชน วัฒนธรรมระดับชุมชน วัดขุนพรหมคำริ สำหรับกลุ่มข้าราชการเกษียณ กลุ่มข้าราชการ ผู้นำชุมชน และชาวบ้าน โดยจัดกิจกรรม 5 วัน 4 คืน และ หลักสูตรทฤษฎีธรรมระดับชุมชนสำหรับเยาวชนจัดอบรมสูงสุด 3 วัน 2 คืน

5. ปัจจัยผลผลิต ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 1 องค์ประกอบ คือ หลักสูตรทฤษฎีธรรมระดับชุมชน

การพัฒนารูปแบบทศศีลธรรมชุมชน

แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนการพัฒนาแบบทศศีลธรรมชุมชน

การวิจัยระยะที่ 3 เพื่อขับเคลื่อน “พุทธศีลธรรมระดับชุมชน” ในพื้นที่วัดขุนพรหม คำริ ตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

เพื่อขับเคลื่อน “พุทธศีลธรรมระดับชุมชน” ในพื้นที่วัดขุนพรหมคำริ ตำบลท่าสองคอน
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

จากรูปแบบพุทธศีลธรรมระดับชุมชน ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาทดลองใช้กับ
อาสาสมัครพุทธศีลธรรมระดับชุมชน จำนวน 30 คน ได้แก่ กลุ่มข้าราชการเกษียณ กลุ่ม
ข้าราชการประจำ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน และเยาวชน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ ได้แก่ 1. แบบวัด
คุณสมบัติพุทธศีลธรรมระดับชุมชน 2. แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน 3. แบบสังเกต
พฤติกรรม และ 4. แบบประเมินความพึงพอใจ

1. จากการใช้แบบวัดแบบวัดคุณสมบัติพุทธศีลธรรมระดับชุมชน

ผู้เข้ารับการอบรมพุทธศีลธรรมระดับชุมชน ณ วัดขุนพรหมคำริ ต.ท่าสองคอน
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ซึ่งมีผลการประเมิน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกคน
โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ 21 - 25 คะแนน

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์การใช้แบบวัดคุณสมบัติพุทธศีลธรรมระดับชุมชน

กลุ่ม/จำนวน	พฤติกรรม ความเป็น ครู Teacher	การมีเจตคติที่ดี Attitude	การมีความรู้ Knowledge	มีความตระหนัก ในการเป็นพุทธ Awareness	การปฏิบัติ หน้าที่พุทธ ศีลธรรม Best
	ผ่าน (%)	ผ่าน (%)	ผ่าน (%)	ผ่าน (%)	ผ่าน (%)
กลุ่มข้าราชการ เกษียณ 6 คน	92.50	95.00	95.50	93.00	93.50
กลุ่มข้าราชการ ประจำ 6 คน	90.77	90.50	95.00	90.75	94.00
ผู้นำชุมชน 6 คน	90.00	90.00	90.67	93.00	92.67
ชาวบ้าน 6 คน	88.78	90.50	90.89	93.55	91.00
เยาวชน 6 คน	85.50	90.50	87.00	92.50	87.00

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มที่มีพฤติกรรม ความเป็นครู (Teacher) โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 92.50 กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 90.77 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 88.78 และเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 85.50 ตามลำดับ

1.1 การมีเจตคติที่ดี (Attitude) โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 95.00 กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 90.50 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 90.50 และเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 90.50 ตามลำดับ

1.2 การมีความรู้ (Knowledge) โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 95.50 กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 95.00 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 90.67 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 90.89 และเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 87.00 ตามลำดับ

1.3 มีความตระหนักรู้ในการเป็นทูต (Awareness) โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 93.00 กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 90.75 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 93.00 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 93.55 และเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 92.50 ตามลำดับ

1.4 การปฏิบัติหน้าที่ทูตศิลาธรรม (Best) โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มกลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 94.00 ข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 93.50 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 92.67 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 91.00 และเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 87.00 ตามลำดับ

2. จากการใช้แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

ผู้เข้ารับการอบรมทูตศิลาธรรมระดับชุมชน ณ วัดขุนพรหมคำริ ต.ท่าสองคอน อ.เมือง จ.มหาสารคาม พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกคน

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์การใช้แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

กลุ่ม/จำนวน	หลักเบญจศีล และเบญจธรรม		หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		หลักธรรมาธรรม 4, หลักพรหมวิหารธรรม 4, หลักภavana 4, หลักสังคหวัตถุ 4 และพุทธวิธีในการสื่อสาร		วัตรปฏิบัติที่ดี	
	ผ่าน (%)		ผ่าน (%)		ผ่าน (%)		ผ่าน (%)	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
กลุ่มข้าราชการเกษียณ 6 คน	95.00	97.00	93.50	95.87	87.00	90.50	90.00	94.00
กลุ่มข้าราชการประจำ 6 คน	95.00	98.50	95.00	96.00	95.00	97.50	90.00	95.87
ผู้นำชุมชน 6 คน	90.65	96.57	89.90	95.00	90.50	94.75	90.76	93.00
ชาวบ้าน 6 คน	87.00	90.50	90.75	94.00	90.00	94.67	90.54	95.00
เยาวชน 6 คน	86.50	90.00	90.00	95.00	87.97	95.50	87.50	90.00

จากตารางที่ 11 พบว่า หลักเบญจศีล และเบญจธรรม หลังเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกกลุ่ม โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 98.50 กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 97.00 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 96.57 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 90.50 และเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ตามลำดับ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกกลุ่ม โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 95.87 กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 96.00 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 95.00 เยาวชน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ตามลำดับ และชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 94.00

หลักธรรมาธรรม 4, หลักพรหมวิหารธรรม 4, หลักภavana 4, หลักสังคหวัตถุ 4 และพุทธวิธีในการสื่อสาร หลังเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกกลุ่ม โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 97.50 เยาวชน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 94.75 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 94.67 และกลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 90.50 ตามลำดับ

วัตรปฏิบัติที่ดี หลังเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกกลุ่ม โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 93.00 กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ

90.75 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 93.00 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 93.55 และเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 92.50 ตามลำดับ

3. จากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

ผู้เข้ารับการอบรมทศศีลธรรมระดับชุมชน ณ วัดขุนพรหมคำริ ต.ท่าสองคอน อ.เมือง จ.มหาสารคาม พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกคน โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ 21 - 25 คะแนน

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์การใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมทศศีลธรรมระดับชุมชน

กลุ่ม/ จำนวน	ความมี มนุษย สัมพันธ์	ความมีวินัย	ความ รับผิดชอบ	ความ เชื่อมั่นใน ตนเอง	ความสนใจ ใฝ่รู้	ความรัก สามัคคี ร่วมมือในการ ทำงาน	ความ กตัญญู กตเวทิต
	ผ่าน (%)	ผ่าน (%)	ผ่าน (%)	ผ่าน (%)	ผ่าน (%)	ผ่าน (%)	ผ่าน (%)
กลุ่ม ข้าราชการ เกษียณ 6 คน	95.00	95.87	90.50	94.00	95.87	98.50	98.00
กลุ่ม ข้าราชการ ประจำ 6 คน	96.50	96.00	97.50	95.87	96.00	97.50	95.87
ผู้นำชุมชน 6 คน	96.57	95.00	94.75	93.00	95.00	96.75	95.00
ชาวบ้าน 6 คน	90.50	94.00	94.67	95.00	94.80	96.67	95.00
เยาวชน 6 คน	90.00	95.00	95.50	90.00	94.00	95.50	94.00

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มที่มีความมีมนุษยสัมพันธ์ โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้ ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 96.57 กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 96.50 กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 95.50 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 90.50 และเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ตามลำดับ

กลุ่มที่มีความมีวินัย โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 96.00 กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 95.87 ผู้นำชุมชน คิดเป็น

ร้อยละ 95.00 เยาวชน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 94.00 ตามลำดับ

กลุ่มที่มีความรับผิดชอบ โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 97.50 เยาวชน คิดเป็นร้อยละ 95.50 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 94.75 ชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 94.67 และ กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 90.50 ตามลำดับ

กลุ่มที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 95.87 ชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 94.00 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 93.00 และกลุ่มเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 90.00

กลุ่มที่มีความสนใจใฝ่รู้ โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 96.00 ข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 95.87 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 94.80 และกลุ่มเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 94.00

กลุ่มที่มีความรักสามัคคี ร่วมมือในการทำงาน โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 98.50 ข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 97.50 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 96.75 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 96.67 และเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 95.50 ตามลำดับ

กลุ่มที่มีความกตัญญูทดแทน โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มข้าราชการเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 98.00 ข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ 95.87 ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 95.00 ชาวบ้านคิดเป็นร้อยละ 95.00 และเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 94.00 ตามลำดับ

4. จากการแจกแบบประเมินความพึงพอใจ

ผู้เข้ารับการอบรมทศศีลธรรมระดับชุมชน ณ วัดขุนพรหมคำริ ต.ท่าสองคอน อ.เมือง จ.มหาสารคาม ซึ่งมีผลการประเมิน ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 13 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับ การศึกษา และ
อยู่ในกลุ่มใด

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		
1.1 เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	6	20.00
หญิง	24	80.00
รวม	30	100.00
1.2 อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9 - 12 ปี	-	0.00
13 - 15 ปี	-	0.00
16 - 18 ปี	6	20.00
19 - 24 ปี	6	20.00
25 - 30 ปี	3	10.00
31 - 40 ปี	3	10.00
41 - 50 ปี	6	20.00
60 ปี ขึ้นไป	6	20.00
รวม	30	100.00
1.3 ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	-	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-
มัธยมศึกษาตอนปลาย	6	20.00
กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษา	6	20.00
ปริญญาตรี	12	40.00
ปริญญาโท	3	10.00
ปริญญาเอก	3	10.00
รวม	30	100.00
1.4 อยู่ในกลุ่มใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มข้าราชการเกษียณ	6	20.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		
กลุ่มข้าราชการ	6	20.00
ผู้นำชุมชน	6	20.00
ชาวบ้าน	6	20.00
เยาวชน	6	20.00
รวม	30	100

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 มีอายุโดยคิดเป็นร้อยละ 20.00 เท่ากัน การศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.00 และอยู่ในกลุ่มข้าราชการเกษียณ กลุ่มข้าราชการ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน และเยาวชน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรระดับชุมชน ณ วัดขุนพรหมดำริ ต.ท่าสองคอน อ.เมือง จ.มหาสารคาม

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจ จำแนกเป็นรายด้าน

ที่	รายการพิจารณา	Mean	SD	ระดับ
ด้านความรู้ เนื้อหาการจัด โครงการ				
1.	ความรู้หลักเบญจศีล เบญจธรรม และหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนเข้าร่วมโครงการ	4.43	0.57	มาก
2.	ความรู้หลังเข้าร่วมโครงการ หลักเบญจศีล เบญจธรรม และหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนเข้าร่วมโครงการ	4.47	0.73	มาก
3.	มีความเข้าใจในเนื้อหา และกิจกรรมที่วิทยากรถ่ายทอด	4.50	0.57	มาก
4.	เนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์	4.60	0.53	มากที่สุด
5.	หลังจากการอบรมในครั้งนี้ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้ในการอบรมไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้	4.47	0.68	มาก
รวม		4.49	0.61	มาก

ที่	รายการพิจารณา	Mean	SD	ระดับ
ด้านกิจกรรมการอบรม				
6.	ผู้เข้าอบรมได้ทำกิจกรรมร่วมกัน	4.70	0.47	มากที่สุด
7.	ผู้เข้าอบรมได้ศึกษาหลักเบญจศีล เบญจธรรม และหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนเข้าร่วมโครงการ	4.53	0.68	มากที่สุด
8.	ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้จากสื่อบุคคล	4.77	0.43	มาก
9.	ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้จากสื่อแหล่งเรียนรู้	4.50	0.57	มาก
10.	ผู้เข้าอบรมได้นำหลักเบญจศีล เบญจธรรม และแนวคิดเศรษฐกิจไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.47	0.73	มาก
รวม		4.59	0.57	มากที่สุด
ด้านการบริหารโครงการ				
11.	ได้ทราบการประชาสัมพันธ์ จากเสียงตามสาย	4.60	0.50	มากที่สุด
12.	สถานที่ความเหมาะสมเรียบร้อย	4.53	0.51	มากที่สุด
13.	การใช้เวลาอบรมแต่ละเรื่องเหมาะสม	4.53	0.57	มากที่สุด
14.	ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ สื่อทัศนศึกษา	4.70	0.47	มากที่สุด
15.	พี่เลี้ยง วิทยากรได้รับคำแนะนำ ให้คำปรึกษาตลอดระยะการอบรม	4.47	0.73	มาก
รวม		4.56	0.55	มากที่สุด
รวมทั้งหมด		4.55	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมพุทธศีลธรรมระดับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจ ด้านกิจกรรมการอบรม มากที่สุดซึ่งมีค่าระดับความพึงพอใจมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เฉลี่ยเท่ากับ 4.56

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 และด้านความรู้ เนื้อหาการจัด โครงการ อยู่ในระดับมาก ที่เฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61

ตอนที่ 3 สรุปข้อเสนอแนะ พบว่า การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง เยาวชนยังให้ความสนใจน้อยเกินไป และมีระยะเวลาในการเตรียมงานกระชั้นชิดเกินไป

การวิจัยระยะที่ 4 เพื่อขยายผลรูปแบบทิวทัศน์วัฒนธรรมระดับชุมชนสู่การสร้างชุมชน เลือข่ายทิวทัศน์ธรรมในพื้นที่อื่น ๆ

จากการทดลองใช้รูปแบบทิวทัศน์ธรรมระดับชุมชน ตำบลท่าสองคอน ผู้วิจัยได้นำไป ขยายผลที่วัดมหาชัย ตำบลตลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยมีผู้ให้ความ สนใจเข้ารับการอบรมทิวทัศน์ธรรมระดับชุมชน จำนวน 20 คน โดยเป็น กลุ่มข้าราชการเกษียณ กลุ่มข้าราชการประจำ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน และเยาวชน โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามความ พึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมทิวทัศน์ธรรมระดับชุมชน ซึ่งมีผลการประเมิน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 15 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ อยู่ในกลุ่มใด

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		
1.1 เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	6	20.00
หญิง	14	80.00
รวม	20	100.00
1.2 อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9 - 12 ปี	-	0.00
13 - 15 ปี	-	0.00
16 - 18 ปี	-	0.00
19 - 24 ปี	4	20.00
25 - 30 ปี	4	20.00
31 - 40 ปี	4	20.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		
41 - 50 ปี	4	20.00
60 ปี ขึ้นไป	4	20.00
รวม	20	100.00
1.3 ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	-	-
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	-
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4	20.00
กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษา	4	20.00
ปริญญาตรี	8	40.00
ปริญญาโท	4	20.00
ปริญญาเอก	-	-
รวม	20	100.00
1.4 อยู่ในกลุ่มใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มข้าราชการเกษียณ	4	20.00
กลุ่มข้าราชการ	4	20.00
ผู้นำชุมชน	4	20.00
ชาวบ้าน	4	20.00
เยาวชน	4	20.00
รวม	20	100

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 80 มีอายุโดยคิดเป็นร้อยละ 20.00 เท่ากัน การศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.00 และอยู่ในกลุ่มข้าราชการเกษียณ กลุ่มข้าราชการ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน และเยาวชน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจ ของผู้เข้ารับการอบรมทุตศึลธรรมระดับชุมชน ณ มหาชัย ตำบลตลาด อ.เมือง

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย และระดับความพึงพอใจ จำแนกเป็นรายด้าน

ที่	รายการพิจารณา	Mean	SD	ระดับ
ด้านความรู้ เนื้อหาการจัดโครงการ				
1.	ความรู้หลักเบญจศีล เบญจธรรม และหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนเข้าร่วมโครงการ	4.40	0.60	มาก
2.	ความรู้หลังเข้าร่วมโครงการ หลักเบญจศีล เบญจธรรม และหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนเข้าร่วมโครงการ	4.50	0.76	มาก
3.	มีความเข้าใจในเนื้อหา และกิจกรรมที่วิทยากรถ่ายทอด	4.50	0.61	มาก
4.	เนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์	4.65	0.49	มากที่สุด
5.	หลังจากการอบรมในครั้งนี้ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้ในการอบรมไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้	4.40	0.75	มาก
รวม		4.49	0.64	มาก
ด้านกิจกรรมการอบรม				
6.	ผู้เข้าอบรมได้ทำกิจกรรมร่วมกัน	4.75	0.44	มากที่สุด
7.	ผู้เข้าอบรมได้ศึกษาหลักเบญจศีล เบญจธรรม และหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนเข้าร่วมโครงการ	4.55	0.60	มากที่สุด
8.	ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้จากสื่อบุคคล	4.85	0.37	มากที่สุด
9.	ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้จากสื่อแหล่งเรียนรู้	4.50	0.61	มาก
10.	ผู้เข้าอบรมได้นำหลักเบญจศีล เบญจธรรม และแนวคิดเศรษฐกิจไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.55	0.65	มากที่สุด
รวม		4.64	0.53	มากที่สุด
ด้านการบริหารโครงการ				
11.	ได้ทราบการประชาสัมพันธ์ จากเสียงตามสาย	4.65	0.49	มากที่สุด

ที่	รายการพิจารณา	Mean	SD	ระดับ
12.	สถานที่ความเหมาะสมเรียบร้อย	4.60	0.50	มากที่สุด
13.	การใช้เวลาอบรมแต่ละเรื่องเหมาะสม	4.45	0.60	มาก
14.	ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ วัสดุทัศนศึกษา	4.75	0.44	มากที่สุด
15.	พี่เลี้ยง วิทยากรได้รับคำแนะนำ ให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาการอบรม	4.55	0.60	มากที่สุด
	รวม	4.60	0.52	มากที่สุด
	รวมทั้งหมด	4.57	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 16 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมทุกมิติธรรมระดับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจ ต่อด้านกิจกรรมการอบรม มากที่สุดซึ่งมีค่าระดับความพึงพอใจมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 และด้านความรู้ เนื้อหาการจัดโครงการ อยู่ในระดับ มาก ที่เฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64

ตอนที่ 3 สรุปข้อเสนอแนะ การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง คนให้ความสนใจน้อยเกินไป และมีระยะเวลาในการเตรียมงานกระชั้นชิดเกินไป

จากทดลองใช้ TAKAB model ในระยะที่ 3 และการขยายผลในระยะที่ 4 พบว่า ค่าความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 และในระยะขยายผลในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าหลักสูตร TAKAB model มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการพัฒนาทุติยธรรมระดับบุคคลและชุมชน